

Alþingi
Erindi nr. P 138/2016
komudagur 13.8.2010

Alþingi – nefndasvið,
Austurstræti 8 – 10,
150 Reykjavík.

Reykjavík, 12. ágúst 2010

Efni: Frumvarp til laga um iðnaðarmálagjald - 661 mál.

Frumvarp þetta gerir ráð fyrir því að álagningu iðnaðarmálagjalds verði hætt í lok þessa árs. Lýkur þar með 35 ára sögu gjaldsins en fyrstu löggin um iðnaðarmálagjald voru sett árið 1975. Allt frá því að löggin voru sett hefur gjaldið runnið í þarfir iðnaðarsamtakanna í landinu, nú síðast til Samtaka iðnaðarins sem hafa notið þess allt frá stofnun samtakanna árið 1994. Áður nutu forverar þeirra samtaka gjaldsins.

Eins og kemur fram í athugasemdum með frumvarpinu hefur upphæð iðnaðarmálagjalds farið stigvaxandi undanfarin áratug samfara stórauðum veltu iðnfyrirtækjanna í landinu og hefur gjaldið numið hundruðum milljóna króna undanfarin ár. Þessi háa upphæð hefur runnið nær óskipt til þess að standa straum af hagsmunagæslu fyrir fyrirtæki innan Samtaka iðnaðarins. Önnur samtök í iðnaði á borð við Meistarfélag byggingarmanna hafa í engu notið þess ekki frekar en fyrirtæki í öðrum atvinnugreinum sem hafa greitt þetta gjald í gegn um árin af þeirri starfsemi sinni sem telst til iðnaðar. Gjaldið hefur því gert Samtökum iðnaðarins og áður forverum þeirra, kleift að halda úti mjög öflugri hagsmunagæslu fyrir aðildarfyrirtæki sín allan þann tíma sem gjaldið hefur verið lagt á. Þetta hefur því veitt iðnaðinum forskot á ýmsar aðrar atvinnugreinar til að halda úti hagsmunagæslu, jafnframt því sem Samtök iðnaðarins hafa á þessum langa tíma náð að byggja upp dígra sjóði sem áfram mun veita iðnaðinum forskot til að halda úti hagsmunagæslu fyrir atvinnugreinina. Atvinnugreinar á borð við verslun og þjónustu hafa ávallt þurft að fjármagna hagsmunagæslu sína með beinum félagsgjöldum og hefur því engan veginn staðið jafnfætis iðnaðinum í þessu tilliti. Samtök verslunar og þjónustu hafa margoft vakið athygli á því að það er hin eðlilega skipan mála, án þess að slíkt hafi fengið hljómgrunn hjá stjórnvöldum.

Þrátt fyrir mikla baráttu ýmissa aðila á undanförunum árum fyrir afnámi iðnaðarmálagjaldsins, tókst ekki að vinna því máli fylgi. Svo virtist sem stjórnvöldum hafi skort kjark til að stíga það skref.

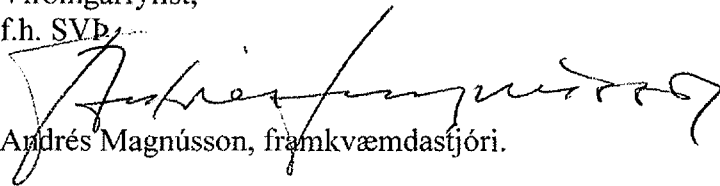
Lögmæti gjaldsins hefur tvisvar komið til kasta dómstóla og í bæði skiptin hefur meirihluti Hæstaréttar komist að þeirri niðurstöðu að lög um iðnaðarmálagjald stæðust félagafrelsisákvæði stjórnarskrárinnar og færu ekki gegn jafnræðisreglu stjórnarskrárinnar. Í kjölfarið á seinni dómi Hæstaréttar árið 2005 var málið kært til Mannréttindadómstóls Evrópu. Dómstóllinn kvað upp úrskurð sinn í mars sl. þar sem niðurstaða dómsins var sú í stuttu máli að innheimta iðnaðarmálagjaldsins með þeim hætti sem gert er á Íslandi

samrýmdist ekki því ákvæði mannréttindasáttmála Evrópu, sem lýtur að rétti manna til að standa utan félaga. Í kjölfar þeirrar niðurstöðu var það frumvarp samið sem hér er til umræðu.

Samtök verslunar og þjónustu lýsa stuðningi sínum við frumvarpið í heild sinni og telja einboðið að það verði samþykkt sem lög frá Alþingi. Samtökin vilja láta þess getið að stjórnvöld hafa á undangengnum árum sýnt algert viljaleysi til að afnema þessa gjaldtöka og stuðla með því að jafnræði skapaðist milli atvinnugreina til að halda úti hagsmunagæslu. Það er því vonum seinna að 35 ára sögu iðnaðarmálagjaldsins verði brátt lokið.

Virðingarfyllst,

f.h. SVP

Andrés Magnússon, framkvæmdastjóri.